Jaarverslag leerplicht en Doorstroompunt gemeente Rijswijk

schooljaar 2024-2025

Inhoudsopgave

1 Inleiding 2
2 Leerplicht, kwalificatieplicht en Doorstroompunt, hoe werkt het? 3
2.1 Leerplicht 3
2.2 Kwalificatieplicht 3
2.3 Doorstroompunt 3
3 Team Leerplicht en Doorstroompunt 3
3.1 Methodische Aanpak Schoolverzuim 3
3.2 Leerplichtadministratie systeem 3
3.3 Routeboeken verzuim en thuiszitten 4
3.4 Startgesprek 4
3.5 Andere onderwerpen 4
4 Cijfers en resultaten 2024-2025 6
4.1 Kinderen en jongeren in Rijswijk 6
4.2 Werkzaamheden team Leerplicht 6
4.3 Absoluut verzuim 7
4.4 Relatief verzuim 8
4.5 Luxe verzuim 8
4.6 Overig verzuim 8
4.7 Vrijstellingen 9
4.8 Thuiszitters 12
4.9 Advies en hulp 12
4.10 Wat als de meldingen een handhavingsactie nodig hebben? 13
4.10.1 Halt-afdoening 13
4.10.2 Proces-verbaal 14
5 Doorstroompunt (voorheen Regionale Meld- en Coördinatiefunctie) 14
5.1 Wet “van School naar Duurzaam Werk” 15
5.2 Werkzaamheden Doorstroompuntcoach 16
5.3 Aantal jeugdigen 18 tot 23 jaar 16
5.4 Aantal verzuimmeldingen 16
5.5 Vervolg na verzuimmelding 17
5.6 Huidige status jeugdigen met een verzuimmelding 18
5.7 Aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters en acties 18
5.8 Opvolging voortijdig schoolverlaters een jaar later 19

1 Inleiding

Voor u ligt het Jaarverslag leerplicht en Doorstroompunt over het schooljaar 2024-2025. In dit jaarverslag rapporteren we over de uitvoering en de resultaten op het gebied van leerplicht, kwalificatieplicht en het Doorstroompunt (voorheen de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten (RMC-functie).

Alle kinderen in Nederland hebben recht op onderwijs. Door het volgen van onderwijs kunnen jeugdigen zich ontwikkelen, ontplooien en bouwen aan een goede toekomst.

Om dit mogelijk te maken geldt in Nederland de leerplichtwet. Deze wet zorgt ervoor dat iedereen met gelijke kansen begint en de benodigde algemene kennis heeft om goed te kunnen functioneren in de maatschappij.
Het is vooral een groot recht om te mogen leren. De leerplichtwet zorgt niet alleen voor leer**plicht**, maar garandeert ook dat ieder kind leer**recht** heeft.

Om mee te kunnen doen in de maatschappij en een goede kans te maken op de arbeidsmarkt is het van belang dat er een diploma wordt behaald. Een diploma biedt, zo blijkt uit onderzoek, nu eenmaal meer kansen op een baan. Door het behalen van een startkwalificatie beschikken jeugdigen over het minimale onderwijsniveau dat nodig is om een goede kans te maken op een duurzame baan.

Met het overgrote deel van de Rijswijkse jeugdigen gaat het goed op school. Zij doorlopen de schoolperiode zonder grote problemen en ronden deze af met een diploma. Maar een kleine groep jeugdigen ondervindt, door verschillende oorzaken, grotere problemen in hun schoolcarrière en komen één of meerdere keren in aanraking met de leerplichtambtenaar. Er is dan sprake van verzuim, thuiszitten en/of voortijdig schoolverlaten.

Met regelmaat te laat komen, spijbelen en/of veelvuldig ziekteverzuim is vaak een eerste teken dat er iets niet goed gaat met een jeugdige. Verzuim staat vaak niet op zichzelf en is veelal een signaal van achterliggende problemen. Het is dan ook van groot belang dat deze problemen vroegtijdig in beeld komen zodat waar nodig actie kan worden ondernomen. Dat voorkomt dat een jeugdige verder afglijdt met alle gevolgen van dien.

De gemeente heeft daarom, op basis van de leerplichtwet, de taak om, samen met de scholen, erop toe te zien dat verzuim, thuiszitten en/of voortijdig schoolverlaten wordt voorkomen c.q. zo snel mogelijk wordt beëindigd. En dat jeugdigen die daartoe in staat zijn, onderwijs volgen tot zij een startkwalificatie hebben behaald.
Hiervoor werken de leerplichtambtenaar en de Doorstroompuntcoach nauw samen met de partners: de scholen, de samenwerkingsverbanden passend onderwijs, het jeugdteam, de jongerencoaches bij het WSP, maatschappelijke partners en natuurlijk de jeugdige en zijn/haar ouders zelf.

2 Leerplicht, kwalificatieplicht en Doorstroompunt, hoe werkt het?

2.1 Leerplicht

In Nederland **mogen** kinderen al vanaf hun 4de jaar naar school. De leerplicht geldt voor kinderen vanaf 5 jaar. Zij **moeten** vanaf deze leeftijd naar school en onderwijs volgen. De leerplicht eindigt na afloop van het schooljaar waarin zij 16 jaar zijn geworden.

2.2 Kwalificatieplicht

De kwalificatieplicht gaat in na afloop van de leerplicht en geldt voor jeugdigen tussen de 16 en 18 jaar. Jeugdigen onder de 18 jaar zijn **verplicht** om onderwijs te volgen totdat ze een startkwalificatie hebben behaald. Een leerling met een kwalificatieplicht gaat elke dag naar school of volgt een combinatieopleiding van leren en werken. De kwalificatieplicht eindigt als de jeugdige 18 jaar is geworden of als hij/zij een startkwalificatie heeft behaald.

2.3 Doorstroompunt

Jeugdigen van 18 tot 23 jaar die nog geen startkwalificatie krijgen begeleiding van de Doorstroompuntcoach. Ze worden gemonitord en bij verzuim, stoppen met school of verlies van werk worden ze actief benaderd door de Doorstroompuntcoach. Ze kijken dan samen naar de ambities van de jeugdige en zoeken naar passende mogelijkheden. Dat kan bijvoorbeeld begeleiding bij het terugkeren naar school zijn, het vinden van een andere (vervolg)opleiding of een training of opleiding naast het werk.

3 Team Leerplicht en Doorstroompunt

Het Team Leerplicht en Doorstroompunt bestaat uit vier leerplichtambtenaren (3,17 Fte) en twee Doorstroompuntcoaches (1,78 fte). Daarnaast bestaat het team uit één medewerker (0,64 Fte) die administratieve taken uitvoert voor het team zoals het bijhouden van het leerplichtadministratiesysteem. Als laatste is ook de beleidsmedewerker met leerplicht/voortijdig schoolverlaten in het takenpakket onderdeel van het team (0,22 Fte). Het team ondersteunt en begeleidt leerlingen en hun ouders in het behalen van een startkwalificatie en een zo soepel mogelijke schoolloopbaan.

3.1 Methodische Aanpak Schoolverzuim

Daarbij werkt het team volgens de landelijke richtlijn MAS (Methodische Aanpak Schoolverzuim). Deze richtlijn is enige jaren geleden ontwikkeld door de brancheverenigingen voor leerplichtambtenaren Ingrado, het Openbaar Ministerie en de Kinderbescherming om verzuim meer preventief aan te kunnen pakken.
De aanpak gaat uit van ketensamenwerking en vroegtijdige inzet van (jeugd)hulpverlening bij verzuim met als doel terug/toeleiding naar een passend onderwijsprogramma. De aanpak is licht waar dat kan en zwaar(der) waar dat nodig is, **maatwerk dus**.

3.2 Leerplichtadministratie systeem

Voor de uitvoering van de taken op het gebied van leerplicht en het Doorstroompunt is een goed werkend administratiesysteem van cruciaal belang. Er wordt gewerkt met de applicatie

Carel van de softwareontwikkelaar Eljakim. In het schooljaar 2024-2025 is het werkproces omtrent verzuim opnieuw beschreven en is het systeem, waar nodig, daarop aangepast. Doel is om gedurende de schooljaren 2025-2026 en 2026-2027 alle processen en procedures op een eenduidige manier beschreven te hebben en, indien noodzakelijk, de procedures binnen het systeem, en de diverse brieven en formulieren aangepast te hebben.

3.3 Routeboeken verzuim en thuiszitten

Sinds 2020 werken de gemeenten Rijswijk, Den Haag en Leidschendam-Voorburg en de beide Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs (SPPOH voor het primaire onderwijs, SMV ZHW voor het voortgezet onderwijs) met elkaar samen in het “Programma Samenwerking Passend Onderwijs en Jeugdhulp”. Doel is de samenwerking op het gebied van (passend)onderwijs en jeugd(hulp) structureel te verbeteren.
Eén van de subdoelen van het programma is verzuim en thuiszitten te voorkomen c.q. zo kort mogelijk te laten zijn.
Binnen het programma zijn daarom de Routeboeken Verzuim en Thuiszitten ontwikkeld. De routeboeken bevatten de afspraken en de verantwoordelijkheidsverdeling tussen onderwijs, team leerplicht en de samenwerkingsverbanden als het gaat om verzuim.
Het Routeboek Verzuim en Thuiszitters voor het Primair Onderwijs is in het schooljaar 2020-2021 geïmplementeerd op alle scholen voor primair onderwijs in de drie gemeenten en de afdelingen leerplicht van deze gemeenten, het Routeboek Verzuim en Thuiszitters voor het Voortgezet Onderwijs volgde in het schooljaar 2022-2023.
In het schooljaar 2023-2024 zijn de Routeboeken geëvalueerd en verder aangescherpt. Dit is een jaarlijks terugkerend gebeuren. Inmiddels zijn de Routeboeken ook in digitale vorm en doorklikbaar naar onderwerp beschikbaar voor het onderwijs en de diverse samenwerkingspartners.

3.4 Startgesprek

In het verlengde van de Routeboeken Verzuim en Thuiszitters is ook het Startgesprek ingevoerd.
Bij het Startgesprek sluiten de vaste partners van multidisciplinair overleg op de school, aan. Tijdens het startgesprek worden er afspraken gemaakt over de samenwerking tussen en de inzet van de diverse partners in dit overleg. Dit op basis van de ondersteuningsbehoefte die de school heeft vanuit de problematiek die de schoolpopulatie van die school met zich meebrengt.
De vaste partners in het multidisciplinair overleg zijn de school zelf, het samenwerkingsverband, de leerplichtambtenaar, de Consulent in school, het schoolmaatschappelijk werk en de jeugdgezondheidszorg. Aan het einde van het schooljaar vindt ook een evaluatiegesprek plaats over de samenwerking van dat afgelopen jaar.

3.5 Andere onderwerpen

Vanaf het schooljaar 2024-2025 krijgt iedere ouder van een peuter die bijna 3 jaar wordt een brief van de gemeente waarin de ouder wordt opgeroepen om de peuter op tijd in te schrijven op een school. Dit omdat het soms voorkomt dat ouders hun kind pas proberen in te schrijven als het kind al bijna 4 jaar is en dat de school van de keuze van de ouder dan al vol zit. Met deze informatieve brief hopen we te voorkomen dat ouders te laat hun kind gaan inschrijven op een school.

Gedurende het jaar is, op verzoek van de school, een aantal keren een Te Laat Kom-actie bij de school georganiseerd. Tijdens deze actie zijn de leerplichtambtenaren zichtbaar aanwezig op school. Zij spreken dan ouders en leerlingen die, zonder geldige reden, te laat zijn aan om hun te wijzen op de verplichting, maar vooral op het belang om (op tijd) op school te zijn.

In maart 2025 is er uitgebreid stil gestaan bij de landelijke Dag van de Leerplicht . Bij de basisscholen die meededen met de Rijswijkse actie/wedstrijd is door de school gedurende een maand aandacht besteed aan schoolaanwezigheid/op tijd komen. Tijdens een feestelijke bijeenkomst in de raadzaal is de winnaar van de wedstrijd bekend gemaakt en kreeg de school met het minste verzuim in de groepen 7 en 8 als prijs een bon voor een bezoek aan You Yump uitgereikt door de wethouder onderwijs.

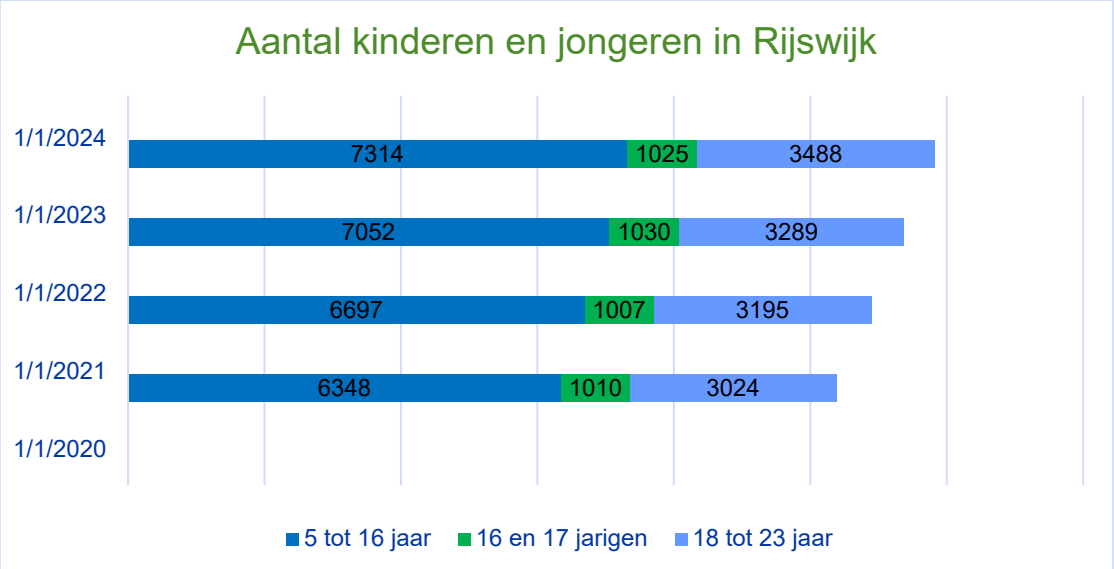
4 Cijfers en resultaten 2024-2025

Hierna wordt allereerst een doorkijkje gegeven naar de ontwikkeling van het aantal inwoners in Rijswijk in de leerplichtige- en kwalificatie plichtige leeftijd en in de leeftijd van 18 tot 23 jaar.
Daarna zijn de werkzaamheden en de resultaten daarvan van team Leerplicht en de Doorstroompunt-casemanager beschreven. Daar waar dat mogelijk is, is een duiding van de ontwikkeling in de cijfers en resultaten gegeven ten opzichte van de voorgaande jaren.

4.1 Kinderen en jongeren in Rijswijk

De gemeente Rijswijk telde op de peildatum 1 oktober 2024 8.659 jeugdigen in de leeftijd van 5 tot 18 jaar. Hiervan waren er 1.112 16- en 17 jarigen. Daarnaast waren er 3.638 jongeren in de leeftijd van 18 tot 23 jaar.

Zoals in onderstaande grafiek is te zien stijgt het aantal kinderen en jongeren in de gemeente Rijswijk gestaag.
Het afgelopen schooljaar was er een stijging van 3,84% in het aantal kinderen in de leeftijd van 5 tot 18 jaar en 4,3% in het aantal jongeren in de leeftijd van 18 tot 23 jaar.

4.2 Werkzaamheden team Leerplicht

De leerplichtambtenaren worden voor een variëteit aan vragen en verzoeken benaderd. De vragen en meldingen gaan over schoolverzuim en spijbelen, luxeverzuim, verzoeken voor vrijstelling van de leerplicht, verzoeken voor extra verlof, ze sluiten aan bij overleggen over (dreigende) schooluitval, zorgwekkend ziekteverzuim en thuiszitters.

Daarnaast bleek uit de periodieke controles via het leerplichtadministratiesysteem dat er jeugdigen voor kortere of langere tijd niet op een school stonden ingeschreven; het zogenaamde absoluut verzuim.

De leerplichtambtenaren zijn dit jaar betrokken geweest bij 534 meldingen van verzuim en zorg. Vorig schooljaar waren dit 411 meldingen.

Daarnaast ontvingen zij 107 verzoeken voor het afgeven van een vrijstelling leerplicht. In het schooljaar 2023-2024 waren dit er 99.

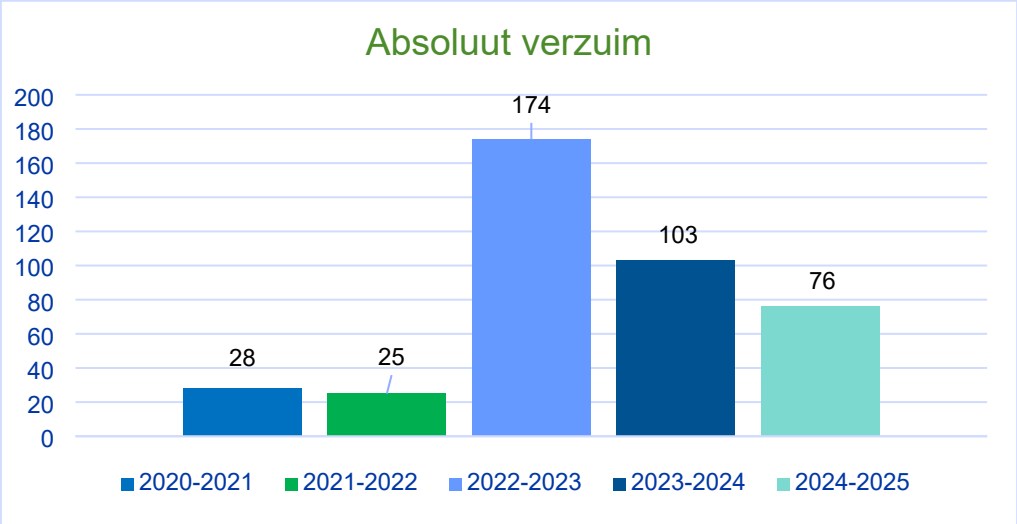
4.3 Absoluut verzuim

Er is sprake van absoluut verzuim als de leerplichtige of kwalificatie-plichtige jeugdige niet staat ingeschreven op een school en niet beschikt over een vrijstelling van inschrijving. De ouder(s) zijn verantwoordelijk voor de inschrijving.

Of jeugdigen een schoolinschrijving hebben wordt regelmatig door de medewerker leerplichtadministratie gecontroleerd in het leerplichtadministratiesysteem. Als dit niet het geval is vindt er onderzoek plaats naar de oorzaak daarvan.
Absoluut verzuim komt vooral voor bij leerplichtigen/kwalificatie-plichtigen die in Rijswijk komen wonen vanuit het buitenland. Voor deze leerlingen is niet altijd gelijk een (passende) onderwijsplek beschikbaar of moet eerst het onderwijsniveau bepaald worden. Daarnaast wordt een deel van het absoluut verzuim veroorzaakt door kinderen die 5 jaar worden en (nog) niet in staat zijn om deel te nemen aan het onderwijs. Voor deze kinderen moeten ouders dan een vrijstelling van de inschrijvingsplicht aanvragen waarbij een onafhankelijk onderzoek door een arts moet plaatsvinden.
Al deze procedures nemen tijd in beslag waardoor de jeugdige enige tijd als absoluut verzuimer geregistreerd wordt.
Een enkele keer komt het ook voor dat scholen de uitschrijfdatum en nieuwe inschrijfdatum op de nieuwe school niet goed met elkaar afstemmen. Als daar een paar dagen tussen zit dan wordt die leerling in het leerplichtsysteem ook aangemerkt als absoluut verzuimer. Zoiets doet zich ook voor als leerlingen examen hebben gedaan; sommige scholen schrijven de leerlingen dan per juni uit terwijl een inschrijving op een vervolgopleiding pas per augustus volgt.

In het schooljaar 2024-2025 hebben in totaal 76 leerlingen enige tijd als absoluut verzuimer geregistreerd gestaan. In het schooljaar 2023-2024 waren dat nog 103 leerlingen.

Bij 28 leerlingen is het gelukt om, door tussenkomst van leerplicht en in samenwerking met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs, de leerling alsnog op een school in te schrijven. Voor de overige leerlingen lopen er nog (vrijstellings)trajecten of ze zijn niet meer in Rijswijk woonachtig. Een aantal is inmiddels ook 18 jaar geworden en daarmee niet meer leerplichtig.

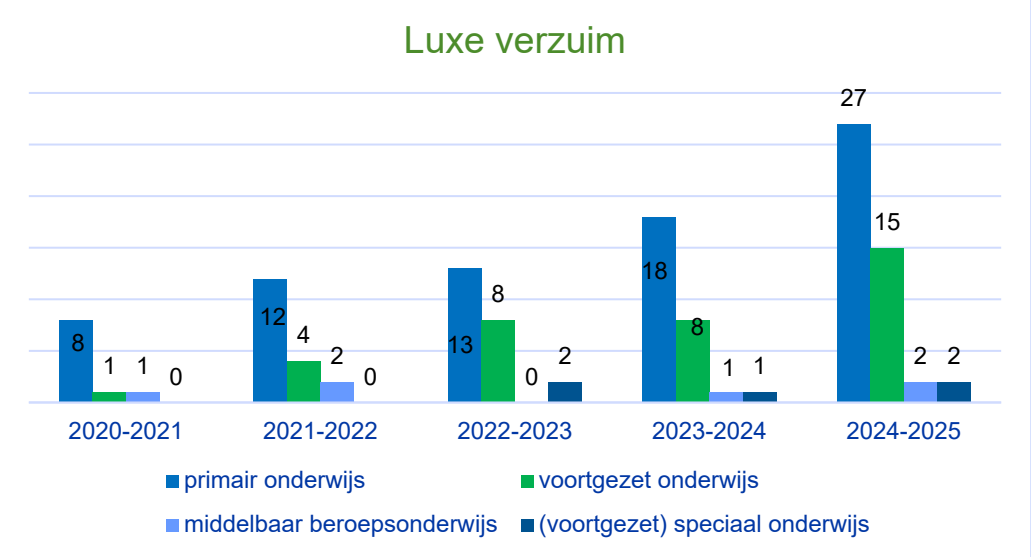
4.4 Relatief verzuim

Schoolverzuim is vaak een signaal van achterliggende problematiek. Daarnaast kan veelvuldig verzuim leiden tot voortijdig schoolverlaten.
In tegenstelling tot absoluut verzuim staat bij relatief verzuim de leerling wel ingeschreven op een school, maar is hij of zij ongeoorloofd afwezig. De leerling verzuimt of komt vaak te laat.

Onder relatief verzuim valt ook het luxe verzuim. Bij luxe verzuim is de leerling buiten de vastgestelde schoolvakanties op vakantie of een dagje weggegaan zonder toestemming van de directeur of de leerplichtambtenaar.

4.5 Luxe verzuim

Bij dit type verzuim zijn de ouders/verzorgers altijd verantwoordelijk, niet de jeugdige zelf. Bij het vermoeden van luxe verzuim moet de directeur van de school dit melden bij de leerplichtambtenaar. Deze gaat dan op huisbezoek of neemt contact op met de ouders/verzorgers. Als blijkt dat er geen bijzondere omstandigheden zijn voor de afwezigheid kan de leerplichtambtenaar ervoor kiezen om de overtreding af te doen met een waarschuwing of met het opmaken van een proces-verbaal.
In het schooljaar 2024-2025 hebben de leerplichtambtenaren de scholen extra gewezen op de verplichting om (luxe) verzuim te melden. Dit heeft geleid tot ruim een verdubbeling van het aantal meldingen luxe verzuim door de scholen.

4.6 Overig verzuim

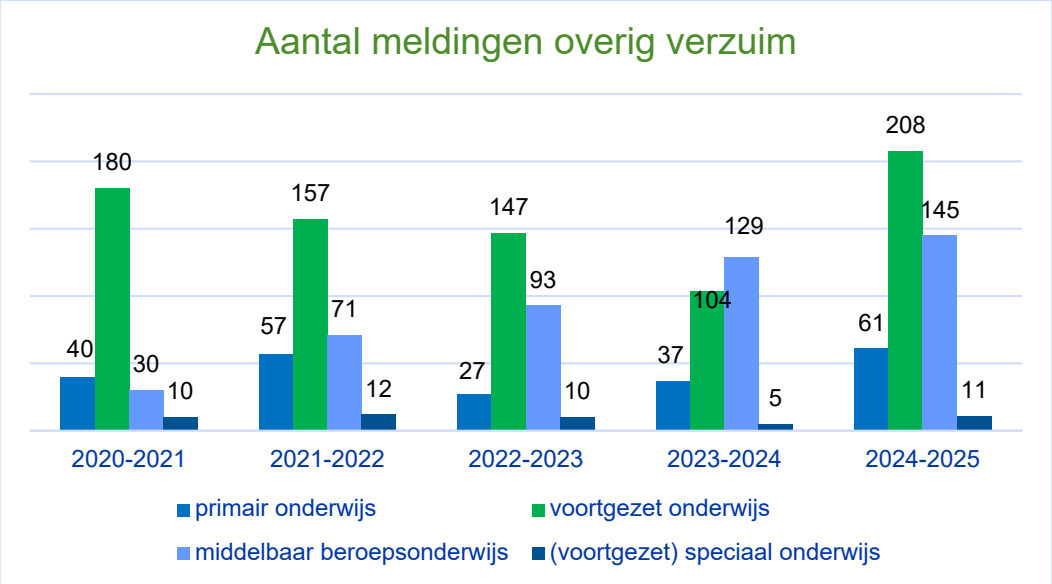
Scholen moeten hun verzuimende leerlingen melden bij leerplicht als het gaat om 16 uur of meer gedurende vier opeenvolgende lesweken.
Dat melden gaat relatief eenvoudig (en AVG-proof) doordat de leerlingenadministratie van een school gekoppeld is met het Register Onderwijsdeelnemers (ROD) van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Dit geldt overigens ook voor het melden van in- en uitschrijvingen van een leerling op school; ook dit loopt via ROD. Binnen het ROD regelt DUO dat al de leerling-gegevens digitaal voor de woongemeente van de leerling worden klaargezet. De medewerker leerplichtadministratie haalt wekelijks deze bestanden beveiligd

binnen en leest ze in in het leerplichtadministratiesysteem. Hierna kan de leerplichtambtenaar aan de slag met de verzuimmelding.

Meestal gaat het om jeugdigen waarbij het verzuim samenhangt met achterliggende problematiek. De oorzaken van het verzuim zijn uiteenlopend, zoals problemen in de thuissituatie, psychische problemen, een verkeerde vriendenkring, een verkeerde schoolkeuze (zowel qua type als qua niveau), problemen op school in de omgang met leerlingen en/of de leerkrachten, gebrek aan motivatie of een verstoord contact tussen de ouders/verzorgers en de school.

De leerplichtambtenaar onderzoekt de redenen van het verzuim en zoekt samen met de jeugdige, de ouders/verzorgers en de school naar een oplossing. Er kan bijvoorbeeld worden doorverwezen naar hulpverlenende instanties of een andere school of opleiding.
In veel van deze casussen wordt zeer nauw samengewerkt met het samenwerkingsverband passend onderwijs en/of het jeugdteam.
Wanneer het verzuim niet stopt of er onvoldoende resultaat wordt geboekt met de ingezette hulpverlening of de hulp op vrijwillige basis wordt niet aanvaard, kan een proces-verbaal opgemaakt worden om op die manier hulp in een verplicht kader in te zetten.

In het schooljaar 2024-2025 is bij 425 leerlingen verzuim gemeld door de school. Voor 166 leerlingen is er meerdere keren per schooljaar een verzuimmelding gedaan.
In het schooljaar 2023-2024 was er voor 275 leerlingen een verzuimmelding waarbij dit voor 105 leerlingen meerdere keren gebeurde. Ook hier is de stijging van het aantal meldingen het gevolg van de extra aandacht die de leerplichtambtenaren hebben gevraagd bij de scholen voor het (op tijd) melden van verzuim.

4.7 Vrijstellingen

De Leerplichtwet biedt in uitzonderlijke situaties mogelijkheden voor het afgeven van een vrijstelling voor de verplichting tot schoolinschrijving of een vrijstelling in het kader van vervangende leerlicht. Een vrijstelling kan bijvoorbeeld afgegeven worden als een jeugdige om lichamelijke of psychische redenen ongeschikt is voor toelating op een school; zo'n jeugdige zit dan bijvoorbeeld op een Kinderdagcentrum (KDC) of is in behandeling bij een

jeugdhulpaanbieder. In principe wordt een vrijstelling afgegeven voor een beperkte duur, meestal voor één schooljaar of een gedeelte daarvan.

Er is afgelopen schooljaar 107 keer een beroep gedaan op één van de verschillende soorten vrijstellingen. In het schooljaar 2023-2024 was dat in totaal 99 keer.

Er bestaan de volgende soorten vrijstellingen:

- *Vervangende leerplicht (artikel 3a)*. Hierbij volgt de leerling aan de school een aangepast (op het beroep gericht) onderwijsprogramma en heeft daarnaast op het beroep gerichte praktijktijd bestaande uit lichte arbeid. Voorwaarde is dat de leerling ouder is dan 14 jaar en, in overeenstemming met de school, is komen vast te staan dat de leerling niet geschikt is voor volledig dagonderwijs.

  Afgelopen schooljaar is 2 keer en vorig schooljaar is 3 keer zo'n verzoek tot vervangende leerplicht gehonoreerd.

- *Vervangende leerplicht laatste schooljaar (artikel 3b)*. Hierbij wordt toegestaan dat de inschrijving op de school wordt vervangen door een inschrijving als mbo-student of een vavo-student (voortgezet algemeen volwassenenonderwijs). Voorwaarde is dat er een plan van aanpak is opgesteld door de ontvangende instelling dat voorziet in een begeleidingsprogramma waarin de onderwijsdoelen staan beschreven. Ook staat in het plan beschreven de wijze waarop arbeid van licht aard verricht gaat worden, naast het volgen van onderwijs, waarbij deze arbeid niet gericht is op het beroep.

  Afgelopen schooljaar is 13 keer en vorig schooljaar is 20 keer zo'n verzoek tot vervangende leerlicht in het laatste schooljaar gehonoreerd.

- *Vrijstelling van inschrijving op een school op lichamelijke of psychische gronden (artikel 5 onder a)*. Dit verzoek wordt gedaan als men van mening is dat bij een leerling zodanige lichamelijke of psychische problemen spelen dat een kind hierdoor niet in staat is om onderwijs op een school te kunnen volgen. De aanvraag voor deze vrijstelling wordt beoordeeld door een onafhankelijke arts. Wanneer uit deze beoordeling blijkt dat dit het geval wordt deze vrijstelling afgegeven. Ouders hoeven hun kind dan niet in te schijven op een school.

  Afgelopen schooljaar zijn er 41 en vorig schooljaar 32 van deze vrijstellingen afgegeven; meestal voor één schooljaar.

- *Vrijstelling van inschrijving op een school indien ouders overwegende bedenkingen hebben tegen de richting van het onderwijs (artikel 5 onder b)*. Dit verzoek wordt gedaan als ouders bezwaren hebben tegen de richting van alle scholen die binnen redelijke afstand van hun huis is gelegen. Ouders voorzien dan op een andere manier in onderwijs/scholing van hun kinderen.

  Afgelopen schooljaar is dit soort vrijstelling niet afgegeven, vorig schooljaar is er voor 3 leerplichtigen/kwalificatie-plichtigen jeugdigen deze vrijstelling afgegeven voor één schooljaar.

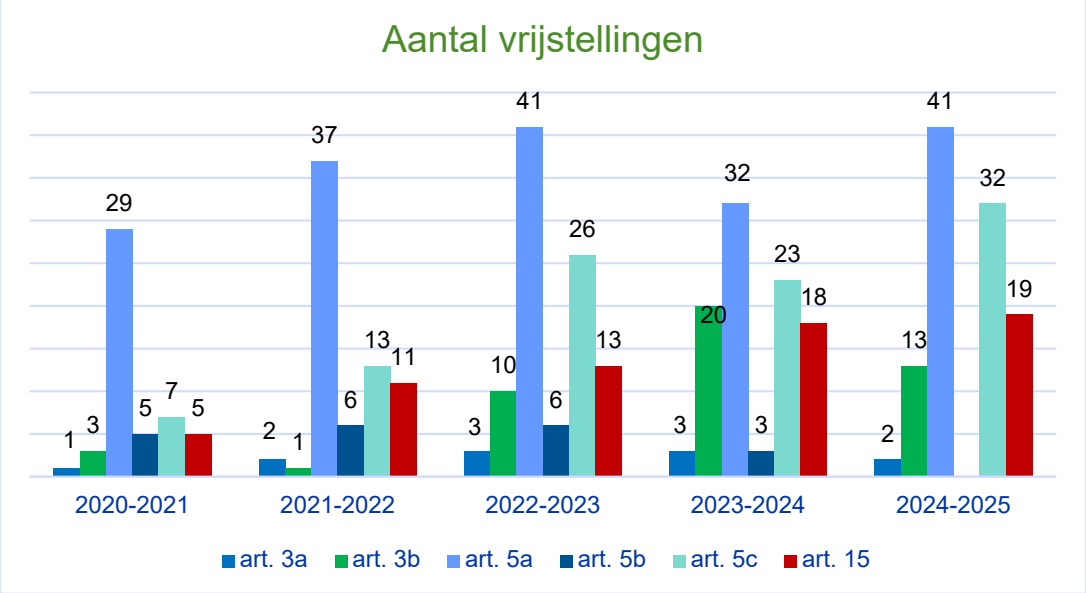
- *Vrijstelling van inschrijving op een school indien de leerling staat ingeschreven op een school in het buitenland (artikel 5 onder c)*.

  Afgelopen schooljaar is deze vrijstelling voor 32 leerlingen (23 ouders) afgegeven omdat, conform de verklaring van de directeur van de buitenlandse onderwijsinstelling, de leerling stond ingeschreven bij die onderwijsinstelling en die regelmatig bezocht. Vorig schooljaar werd deze vrijstelling voor 23 leerlingen afgegeven (17 ouders).

- *Vrijstelling van inschrijving op een school wegens het volgen van ander onderwijs (artikel 15)*.

  Voor jongeren van 16 jaar en ouder kunnen ouders vanwege bijzondere omstandigheden een beroep doen op deze vrijstelling. Het betreft dan andere situaties dan genoemd bij artikel 5 van de Leerplichtwet.
  Bij een beroep op deze vrijstelling moeten ouders aantonen dat de jongere op andere wijze voldoende onderwijs geniet. Het zijn dan vaak jongeren die kunnen gaan werken en intern een bedrijfsopleiding volgen.

  Afgelopen schooljaar is deze vrijstelling voor 19 jongeren afgegeven. Vorig schooljaar werd deze vrijstelling voor 18 jongeren afgegeven.

4.8 Thuiszitters

Naast de leerlingen waarbij voor enige tijd absoluut verzuim is geconstateerd zijn er ook leerlingen dit wel ingeschreven staan op een school maar deze gedurende langere tijd niet daadwerkelijk bezoeken.

De definitie van een thuiszitter is: een leerplichtige jeugdige tussen de 5 en 16 jaar of een kwalificatie plichtige jeugdige van 16 of 17 jaar die zonder geldige reden meer dan vier weken verzuimt. Er is geen sprake van ontheffing van de inschrijvingsplicht of een andersoortige vrijstelling.

De reden van dit verzuim kent diverse vaak complexe oorzaken. De oplossing en de zoektocht naar een passende plek voor de leerling is vaak niet eenvoudig. Dat vereist een intensieve samenwerking tussen ouders, leerling, leerplichtambtenaar, het onderwijs, de samenwerkingsverbanden passend onderwijs en de jeugdhulpverlening.

Bij de start van het schooljaar 2024-2025 waren er 13 thuiszitters bekend bij de leerplichtambtenaren. Gedurende het jaar zijn er 20 nieuwe thuiszitters bij gekomen. Van de in totaal 33 thuiszitters zijn er gedurende het schooljaar 5 jeugdigen 18 jaar geworden en niet meer leerplichtig. Voor 20 andere thuiszitters is er een passende (soms andere) onderwijsplek of ander scholingstraject gevonden.

Aan het einde van het schooljaar was er voor 8 jeugdigen nog geen passende oplossing. Inmiddels is er voor 6 van deze leerlingen ook een oplossing, dan wel zijn ze 18 jaar geworden of ze zijn verhuisd buiten Rijswijk. Voor 2 leerlingen is nog geen oplossing gevonden.

4.9 Advies en hulp

De leerplichtambtenaar heeft naast het afhandelen van verzuimmeldingen en vrijstellingsverzoeken ook een bemiddelende en adviserende rol. In het kader van preventie is deze rol zeer belangrijk. Verzuim of uitvallen uit school kan hierdoor mogelijk in een vroeg

stadium voorkomen worden. Team Leerplicht krijgt ook informatieve vragen van zowel ouders als van scholen, zoals bijvoorbeeld over bijzonder verlof, vakantieverlof tijdens schoolweken of het vinden van een school.

Bij de aanpak van schoolverzuim (of stimuleren van schoolaanwezigheid) is het belangrijk dat snel stappen worden gezet om (langdurige) schooluitval te voorkomen.
Een duidelijke, gedragen aanpak en duidelijke afspraken over wie wat doet in welke fase helpt daarbij. Dit staat beschreven in de routeboeken Verzuim en Thuiszitters.
Bij verzuim met achterliggende problematiek staat de inzet van (jeugd)hulpverlening voorop. Een intensieve samenwerking tussen het onderwijs, de leerplichtambtenaar, ouders en de hulpverlening ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheden is in deze casussen cruciaal.

De keren dat er op de leerplichtambtenaar een beroep wordt gedaan voor advies en hulp worden niet apart geregistreerd in het leerplichtadministratiesysteem.

4.10 Wat als de meldingen een handhavingsactie nodig hebben?

Zoals eerder gesteld werkt het team op basis van de MAS waarbij het doel is om via de ketensamenwerking en vroegtijdige inzet van (jeugd)hulpverlening het verzuim te stoppen en terug/toe te leiden naar een passend onderwijsprogramma. Helaas is dat niet altijd in voldoende mate mogelijk en zal de leerplichtambtenaar gebruik moeten maken van zijn/haar handhavende bevoegdheid. Ook zijn er situaties denkbaar die juist vragen om actie in het bestraffende kader; denk hierbij bijvoorbeeld aan luxe verzuim.

In het bestraffende kader kan de leerplichtambtenaar in sommige gevallen kiezen voor de HALT-interventie, in de overige gevallen wordt er een proces-verbaal opgemaakt.

4.10.1 Halt-afdoening

Wanneer een jeugdige vaak te laat komt of spijbelt is de snelle aanpak van schoolverzuim belangrijk. Als de aanpak van de school zelf niet helpt, meldt de school dit bij de leerplichtambtenaar. Die kan dan ervoor kiezen om de leerling door te verwijzen naar HALT. HALT staat voor Het Alternatief. De HALT-interventie schoolverzuim is een vroegtijdige aanpak voor jeugdigen met beginnend verzuim waarbij er geen strafblad wordt opgebouwd. Bij deze interventie gaat HALT met de jeugdige en ouders in gesprek over het verzuim. Daarnaast gaat de jeugdige aan de slag met leeropdrachten en maakt een plan om zich weer te motiveren om naar school te gaan. Eventueel verwijst HALT door naar passende hulpverlening.

Wanneer de jeugdige de afspraken met HALT niet nakomt wordt deze interventie negatief afgerond. Dit wordt teruggekoppeld aan de leerplichtambtenaar die dan alsnog een proces-verbaal opmaakt.
Om deze interventie in te kunnen zetten moet de jeugdige/het verzuim wel aan een aantal voorwaarden voldoen, te weten:

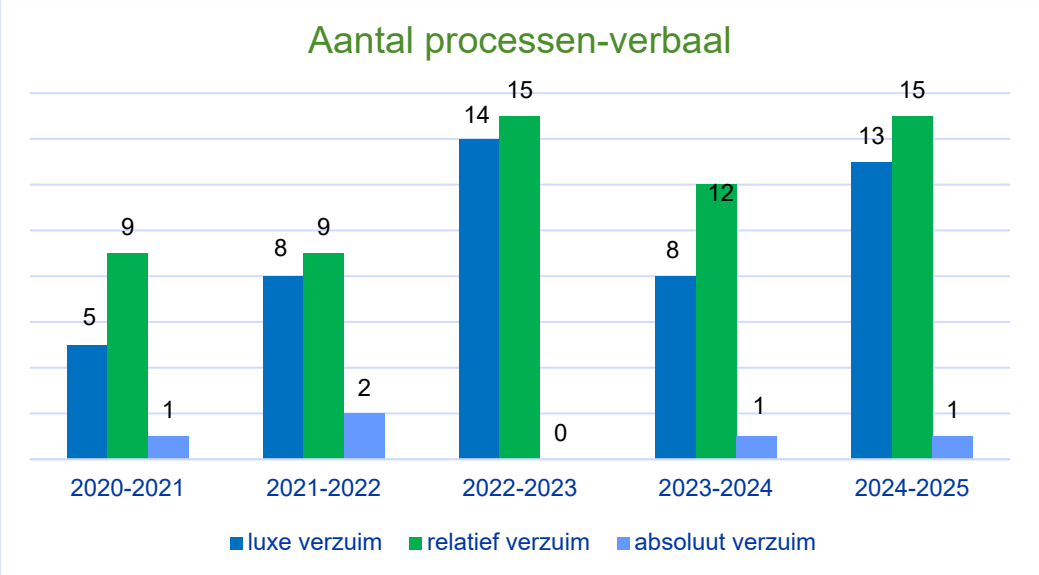
- de jeugdige is tussen de 12 en 18 jaar oud;
- de jeugdige en ouders stemmen in met de HALT-interventie;
- het verzuim mag maximaal 60 uur bedragen of 60 keer te laat;
- er is niet eerder voor schoolverzuim verwezen naar HALT;
- er spelen geen ernstige psychische of psychiatrische problemen waarvoor nog geen hulp is ingezet.

De keren dat een leerling wordt doorverwezen naar HALT wordt niet apart geregistreerd in het leerplichtadministratiesysteem.

4.10.2 Proces-verbaal

Afgelopen schooljaar hebben de leerplichtambtenaren 29 keer een proces-verbaal opgemaakt en doorgestuurd naar het Openbaar Ministerie.

- In 13 gevallen betrof het een proces-verbaal tegen de ouders vanwege luxe-verzuim.
- In één geval betrof het een proces-verbaal tegen ouders vanwege absoluut verzuim.
- Tot slot zijn er 15 proces-verbalen opgemaakt tegen leerlingen die na meerdere waarschuwingen bleven verzuimen en ook geen hulpverlening wilden accepteren.

5 Doorstroompunt (voorheen Regionale Meld- en Coördinatiefunctie)

De gemeenten in Nederland zetten, samen met het onderwijs, in op een stevige aanpak om het voortijdig schoolverlaten te voorkomen en te bestrijden.
Doel van deze aanpak is ervoor zorgen dat alle jeugdigen een gelijke kans kunnen krijgen op een duurzame plek in de samenleving en op de arbeidsmarkt.
Het is daarom van belang dat zij het onderwijs verlaten met minimaal een startkwalificatie op mbo-niveau 2. Uit onderzoek blijkt namelijk keer op keer dat jeugdigen zonder startkwalificatie aanzienlijk meer moeite hebben om een duurzame plek op de arbeidsmarkt te vinden en te behouden. En dat zij tenminste twee keer zo vaak een uitkering ontvangen als jongeren mét een startkwalificatie.
In de leerplichtige leeftijd is de aanpak met betrekking tot voortijdig schoolverlaten geborgd door de Leerplichtwet.

Voor de aanpak van het voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten (VSV) voor jeugdigen tussen de 18 en 23 jaar zijn, sinds de jaren negentig van de vorige eeuw, de gemeenten en het onderwijs gezamenlijk verantwoordelijk. Voor deze jeugdigen geldt immers de Leerplichtwet niet meer. Daarom is de verplichting tot het vormgeven van deze gezamenlijke verantwoordelijkheid opgenomen in de diverse onderwijswetten.

Voor het vormgeven van deze gezamenlijke aanpak wordt elke vier jaar door het onderwijs en de gemeenten in de regio Haaglanden een regionaal programma opgesteld. Onderdeel van dat programma is ook de wettelijke taak die de gemeente heeft om voortijdig schoolverlaten voor deze doelgroep tegen te gaan; het zogenaamde Doorstroompunt.

In het kader van de hierboven vermelde gezamenlijke aanpak voor het voorkomen van voortijdig schoolverlaten is het onderwijs verplicht het stoppen met de opleiding van leerlingen die nog niet in het bezit zijn van een startkwalificatie te melden aan de woongemeente van de leerling. Verzuim moet ook gemeld worden; immers verzuim kan een 1ste voorbode zijn van schooluitval.

5.1 Wet “van School naar Duurzaam Werk”

In de Doorstroompuntregio Haaglanden werken de negen gemeenten en alle onderwijsinstellingen samen aan het terugdringen van voortijdig schoolverlaten. Dat gebeurt op basis van het Regionaal Programma Voortijdig Schoolverlaten 2021-2024. Oorspronkelijk zou de nieuwe wet “van School naar Duurzaam werk” per 1 januari 2025 worden ingevoerd, maar werd uitgesteld naar 1 januari 2026, reden waarom het huidige VSV-programma verlengd is.

De nieuwe wet wil de begeleiding bij de overgang van school naar werk voor jeugdigen die het moeilijk hebben om werk te vinden, en voor jeugdigen die stoppen met school zonder startkwalificatie verbeteren. Met de nieuwe wet moet er meer samenhang komen tussen de aanpak van voortijdig schoolverlaten en de aanpak jeugdwerkloosheid. Hiermee wordt kansengelijkheid bevordert en ontstaat er een betere aansluiting van het (MBO) onderwijs op de arbeidsmarkt.
Scholen, het Doorstroompunt en gemeente krijgen de verantwoordelijkheid om te zorgen dat jeugdigen met of zonder diploma duurzaam aan het werk komen en hierbij de benodigde ondersteuning krijgen.

De wet bevat 4 maatregelen om dit te bereiken:

- Scholen voor praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs en mbo-instellingen bieden aanvullende loopbaanbegeleiding tijdens het onderwijs en na diplomering gericht op de overgang naar vervolgonderwijs of werk.
- Doorstroompunten bieden jeugdigen zonder startkwalificatie tot 27 jaar (deze leeftijdsgrens komt in de plaats van de leeftijdsgrens van 23 jaar) begeleiding terug naar school of naar werk.
- Gemeenten bieden jongeren tot 27 jaar meer preventieve en passende ondersteuning. Wanneer terug naar school niet passend is, biedt de gemeente ondersteuning naar werk of een combinatie van werk en opleiding.
- Stimuleren van samenwerking tussen onderwijs, Doorstroompunten en gemeenten op casusniveau en met een regionaal programma.

Afgelopen schooljaar is er op beleidsmatig niveau hard gewerkt binnen de regio aan de voorbereiding op de invoering van deze nieuwe wet. Zo zijn huidige afspraken over het terugdringen van voortijdig schoolverlaten tegen het licht gehouden en is er gewerkt aan een concept Regionaal Programma op basis van de nieuwe wetgeving. Dit concept programma beschrijft de maatschappelijke opgave waar we in de regio voor staan, waar we de komende programma periode, aanvullend op onze wettelijke basistaken, op willen in zetten en hoe we met elkaar willen samenwerken.

5.2 Werkzaamheden Doorstroompuntcoach

Door het Doorstroompunt worden alle meldingen geregistreerd in het leerplichtadministratie systeem.
De Doorstroompuntcoach neemt, op basis van deze meldingen, contact op met de jeugdige. Bij verzuim is het doel het achterhalen van de oorzaken van het verzuim en de jeugdige te bewegen om door te gaan met school zodat een diploma behaald kan worden. Samen wordt er gekeken wat daarvoor nodig is, bijvoorbeeld het overstappen naar een andere opleiding of de inzet van bepaalde hulpverlening.
Bij de jeugdigen die zijn gestopt met school is het doel om samen te bekijken wat er nodig is om opnieuw een opleiding te gaan volgen die leidt tot het behalen van een startkwalificatie. En indien dit (nog) niet haalbaar is om de jeugdige te begeleiden naar werk of een andere dagelijkse activiteit (bijvoorbeeld vrijwilligerswerk) of naar behandeling in een zorgtraject.

Alle jeugdigen zonder startkwalificatie die zijn gestopt met hun opleiding worden gevolgd en zo veel mogelijk begeleid totdat ze een startkwalificatie hebben behaald of 23 jaar zijn geworden. Daarbij is de begeleiding op vrijwillige basis.

Zo zal een VSV-er (voortijdig schoolverlater) die werk heeft gevonden en bijvoorbeeld werkeloos raakt opnieuw worden benaderd door de Doorstroompuntcoach met het aanbod voor begeleiding naar een vorm van onderwijs en/of werk.

Hoewel zij niet behoren tot de doelgroep voortijdig schoolverlaten wordt extra aandacht besteed aan de jeugdigen in kwetsbare positie. Dit zijn jeugdigen uit het praktijkonderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs, de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo en de entreeopleiding (mbo niveau 1) met uitstroomprofiel dagbesteding of arbeid.
Deze doelgroep wordt extra gevolgd (door de gemeente) en begeleid (vanuit het onderwijs en gemeente) in hun overstap naar het (vervolg) mbo of de arbeidsmarkt. Ook dit behoort tot de wettelijke taak van het Doorstroompunt.

De Doorstroompuntcoaches werken bij hun werkzaamheden nauw samen met de mentoren, verzuim-coördinatoren en begeleiders in het onderwijs, de Jongerencoach bij het WSP, het Sociaal Wijkteam, Stichting Welzijn Rijswijk en hulpverlenende instanties.

5.3 Aantal jeugdigen 18 tot 23 jaar

Op 1 oktober 2024 telde de gemeente Rijswijk 3.638 inwoners in de leeftijd van 18 tot 23 jaar. Op 1 oktober 2023 waren dat 3.488 inwoners. Een stijging van 4,3%.

5.4 Aantal verzuimmeldingen

In het schooljaar 2024-2025 waren er 367 meldingen van verzuim en leerlingen die (dreigden) uit (te) vallen uit het onderwijs. Sommige jeugdigen werden meerdere malen gemeld. In totaal betrof het 187 jeugdigen.

Dit aantal is lager dan in het schooljaar 2023-2024. Toen waren er 455 meldingen van verzuim en (dreigende) schooluitval. Het betrof toen 225 jeugdigen.

5.5 Vervolg na verzuimmelding

Na een verzuimmelding wordt, in het geval dat het aantal verzuimuren nog laag is, volstaan met het sturen van een waarschuwingsbrief.
Dit was bij 80 jeugdigen het geval. Bij 26 jeugdigen die een waarschuwingsbrief hadden ontvangen heeft alsnog, vanwege aanhoudend verzuim, een verzuimgesprek plaatsgevonden. In het schooljaar 2023-2024 ging het om 119 jeugdigen en heeft bij 30 jeugdigen hiervan heeft alsnog een verzuimgesprek plaatsgevonden.
Ook kan, na contact met de opleiding, blijken dat een waarschuwingsbrief of een verzuimgesprek niet nodig is. Dat was bij 41 jeugdigen het geval. In het schooljaar 2023-2024 ging het om 46 jeugdigen.

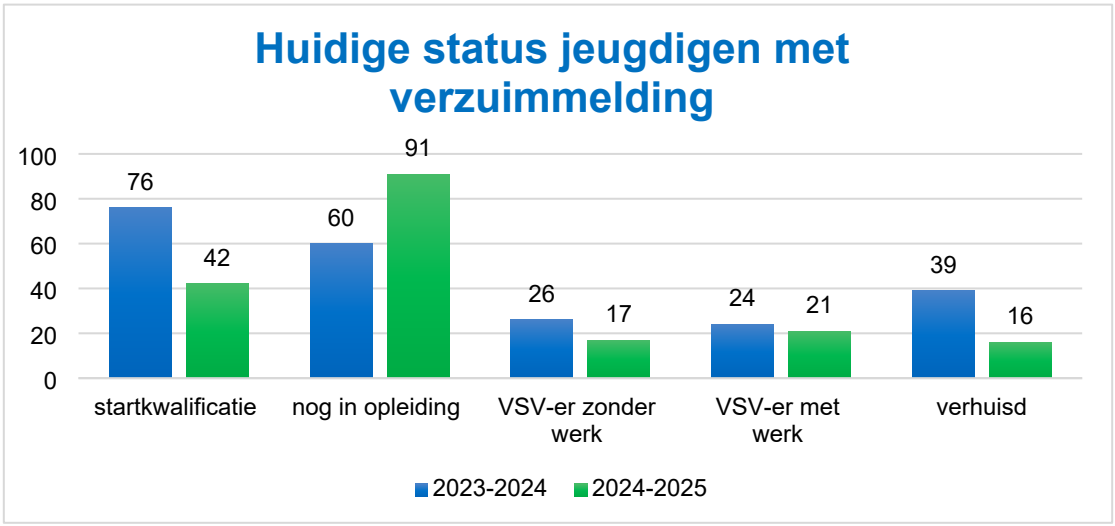
Bij een hoger aantal verzuimuren of als het een jeugdige in kwetsbare positie betreft die dreigt uit te vallen (die worden altijd direct uitgenodigd voor een gesprek) tracht de Doorstroompuntcoach in één of meerdere gesprekken de jeugdige te bewegen hun huidige opleiding voort te zetten. Bij 72 jeugdigen heeft zo'n verzuimgesprek plaatsgevonden. In het schooljaar 2023-2024 ging dit om 69 jeugdigen.

Mocht dat niet lukken dan wordt samen met de jeugdige gezocht naar een nieuwe opleiding en in sommige gevallen naar een passende plek op de arbeidsmarkt. Dit was bij 20 jeugdigen het geval. In het schooljaar 2023-2024 was dit bij 21 jeugdigen het geval.

5.6 Huidige status jeugdigen met een verzuimmelding

Van de 187 jeugdigen waarvan in het schooljaar 2024-2025 een verzuimmelding ontvangen is, vervolgt een groot deel de opleiding/de nieuwe opleiding en/of behaalt in dat jaar een startkwalificatie.
Helaas geldt dat niet voor iedere jeugdige. In totaal 38 jeugdigen met een verzuimmelding in het schooljaar 2024-2025, ondanks alle inspanningen, uitgevallen uit het onderwijs zonder een startkwalificatie. Hiervan hebben 21 jeugdigen op dit moment wel werk. In het schooljaar 2023-2024 zijn 50 jeugdigen met een verzuimmelding uitgevallen uit het onderwijs zonder startkwalificatie. Van dit aantal hebben op dit moment 24 jeugdigen werk.

5.7 Aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters en acties

Een jeugdige tussen de 18 en 23 jaar die in het verslagjaar zijn of haar opleiding voortijdig beëindigd, nog geen startkwalificatie heeft en op 1 oktober van het volgende schooljaar geen

nieuwe schoolinschrijving heeft, wordt geteld als nieuwe voortijdig schoolverlater. Voor het schooljaar 2024-2025 zijn 86 jeugdigen aangemerkt als nieuwe VSVVSV-er. In het schooljaar 2024-2024 ging het om 88 nieuwe VSVVSV-ers.

De begeleiding van de jeugdigen richt zich op jeugdigen die zijn aangemerkt als nieuwe VSV-ers en op de jeugdigen die eerder zijn aangemerkt als VSV-er; de zogenaamde oud-VSV-ers.

De jeugdigen worden actief benaderd om te achterhalen welke dagbesteding de jeugdige heeft en of zij een vorm van begeleiding vanuit het Doorstroompunt wensen.
Als zij geen opleiding meer willen/kunnen volgen worden zij warm overgedragen aan de Jongerencoaches van het team Werk en Inkomen of naar de hulpverlening.
De jeugdige wordt in 1ste instantie benaderd via een brief met antwoordformulier of via de watsapp. Is er geen reactie dan wordt een huisbezoek afgelegd. Wordt de jeugdige niet thuis aangetroffen wordt een brief met verzoek om contact achter gelaten. Is er dan nog steeds geen reactie volgt later in het schooljaar nog een keer een huisbezoek.

Hoewel pas per 1 oktober 2026 een definitieve uitspraak kan worden gedaan over de bestemming van de nieuwe VSV-ers van het schooljaar 2024-2025, geeft onderstaand overzicht al wat inzicht in de resultaten van de begeleiding.

	Aantal
In begeleiding/in onderzoek	22
Jeugdige is gestart met een nieuwe opleiding	3
Jeugdige werkt (inclusief ZZP)	35
Jeugdige heeft een uitkering (inclusief Wajong	5
Jeugdige wil geen begeleiding/ (nog) geen contact gekregen	12
Jeugdige is verhuisd buiten Rijswijk	1
Jeugdige zit in een zorgtraject	5
Overige	3

5.8 Opvolging voortijdig schoolverlaters een jaar later

Ook de zogenaamde oud VSV-ers worden gevolgd en actief benaderd met de vraag of begeleiding gewenst is. Hieronder de bestemming van de oud VSV-ers per 1 oktober 2025.

	Aantal
In begeleiding/in onderzoek	0
Jeugdige is gestart met een nieuwe opleiding	21
Jeugdige werkt (inclusief zzp)	35
Jeugdige heeft een uitkering (inclusief Wajong	7
Jeugdige wil geen begeleiding/ (nog) geen contact gekregen	8
Jeugdige is verhuisd buiten Rijswijk	7
Jeugdige zit in een zorgtraject	6
Overige	4